

Svensk författningssamling

Lag om ändring i sametingslagen (1992:1433)

SFS 2024:523

Publicerad
den 26 juni 2024

Utfärdad den 20 juni 2024

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om sametingslagen (1992:1433)²

- dels* att 3 kap. 20 § ska upphöra att gälla,
- dels* att rubriken närmast före 3 kap. 8 § ska utgå,
- dels* att 3 kap. 2, 8–10, 12, 14, 15, 17–19, 21–25, 27, 30–32 a och 37 §§ och rubriken närmast före 22 § ska ha följande lydelse,
 - dels* att det i 3 kap. ska införas 14 nya paragrafer, 2 a, 9 a–9 d, 12 a, 14 a, 14 b, 15 a, 19 a, 19 b, 22 a, 30 a och 35 a §§, och närmast före 9, 14 a, 23, 30 a och 32 §§ nya rubriker av följande lydelse,
 - dels* att det närmast före 3 kap. 26 § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Granskning av brevröstningsförsändelserna”,
 - dels* att det närmast före 3 kap. 33 § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Överklagande”.

3 kap.

2 §³ För valet till Sametinget utgör landet en valkrets. Uppgifter vid valet till Sametinget fullgörs av

- valnämnden,
- den centrala valmyndigheten enligt vallagen (2005:837), och
- länsstyrelsen i det län där Sametinget har sitt säte.

2 a § Den centrala valmyndigheten ska inför varje val ta fram utbildningsmaterial om valet. Materialet ska tillhandahållas valnämnden och länsstyrelsen i det län där Sametinget har sitt säte.

8 §⁴ Den som har rösträtt till Sametinget är valbar till Sametinget.

¹ Prop. 2023/24:92, bet. 2023/24:KU24, rskr. 2023/24:226.

² Senaste lydelse av

3 kap. 26 § 2004:538.

3 kap. 33 § 2005:843.

³ Senaste lydelse 2018:1976.

⁴ Senaste lydelse 2018:1976.

9 §⁵ En grupp, ett parti eller en liknande sammanslutning som vill delta i ett val ska skriftligen anmäla sin beteckning och sina kandidater till den centrala valmyndigheten senast den 8 mars valåret. Minst tre namn på kandidater i bestämd ordningsföljd ska anmälas. Tillsammans med anmälan ska det lämnas en skriftlig förklaring från varje kandidat att han eller hon samtycker till anmälan.

9 a § Beteckningen för en grupp, ett parti eller en liknande sammanslutning ska registreras om kraven i 9 § och följande villkor är uppfyllda:

1. Beteckningen ska bestå av eller innehålla ord. Beteckningen får också innehålla en symbol.

2. Om en grupp, ett parti eller en liknande sammanslutning inte har mandat i Sametinget ska anmälan ha ett dokumenterat stöd av minst 50 personer som har rösträtt i det kommande valet.

3. Beteckningen ska inte kunna antas bli förväxlad med en beteckning som är registrerad eller som redan har anmälts för samma val.

En beteckning ska avregistreras om den grupp, det parti eller den liknande sammanslutning som innehar registreringen

1. begär det, eller

2. inte har gjort en anmälan enligt 9 § för två ordinarie val i följd.

Prövningen av om en beteckning ska avregistreras enligt andra stycket 2 ska ske efter prövningen enligt första stycket.

9 b § Kandidaterna för en grupp, ett parti eller en liknande sammanslutning ska registreras för valet om de har anmälts under en registrerad beteckning och kraven i 9 § är uppfyllda.

9 c § När en beteckning har registrerats eller avregistrerats ska den centrala valmyndigheten omedelbart kungöra detta genom publicering på myndighetens webbplats.

9 d § Ett beslut enligt 9 a eller 9 b § får överklagas hos Valprövningsnämnden. Överklagandet ska ha kommit in till nämnden inom en vecka från den dag det överklagade beslutet kungjordes. Om beslutet inte har kungjorts ska det ha kommit in inom en vecka från den dag klaganden fick del av beslutet.

10 §⁶ Den centrala valmyndigheten utfärdar valsedlar. På valsedlarna ska en grupp, ett parti eller en liknande sammanslutning anges samt minst tre kandidater för gruppen, partiet eller sammanslutningen.

Kandidatnamnen ska förses med nummer och tas upp i nummerordning under varandra. Valsedlarna ska dessutom vara utformade så att väljarna kan lämna en särskild personröst och innehålla en upplysning om personvalets innebörd.

För en grupp, ett parti eller en liknande sammanslutning får det finnas valsedlar med olika kombinationer av kandidater.

⁵ Senaste lydelse 2006:803. Ändringen innebär bl.a. att tredje och fjärde styckena tas bort.

⁶ Senaste lydelse 2018:1976.

12 §⁷ Varje grupp, parti eller liknande sammanslutning vars kandidater har registrerats för valet ska tilldelas det antal valsedlar den centrala valmyndigheten beslutar, lika för alla. Finns det olika valsedlar för samma grupp, parti eller liknande sammanslutning, gäller detta varje sådan variant av valsedeln.

Valsedlar till större antal ska tillhandahållas av den centrala valmyndigheten om beställaren betalar valsedlarna i förskott.

12 a § Valnämnden ska under den tid som röstmottagningen i vallokalen pågår tillhandahålla valsedlar för de grupper, partier eller liknande sammanslutningar vars kandidater har registrerats för valet.

I anslutning till vallokalen ska det ordnas en lämplig avskärmad plats där valsedlarna ska läggas ut och där väljarna var för sig kan ta sina valsedlar utan insyn. Om en sådan plats inte kan anordnas i anslutning till vallokalen får den i stället ordnas inne i lokalen.

Valsedlarna ska presenteras på ett likformigt sätt.

14 § Valnämnden ska besluta på vilka orter röstning kan ske i vallokal.

Valnämnden ska se till att det finns lämpliga lokaler som kan användas som vallokaler och som i fråga om läge och tillgänglighet ger väljarna goda möjligheter att rösta. En vallokal ska vara tydligt avgränsad och även i övrigt lämpad för ändamålet så att väljaren inte hindras eller störs under röstningen.

Vallokalerna ska hållas öppna för röstning mellan klockan 8.00 och 20.00 på valdagen.

Röstmottagare

14 a § Röstmottagare förordnas av valnämnden. Som röstmottagare får endast den förordnas som har fått en sådan utbildning som behövs för uppdraget.

Valnämnden ansvarar för utbildningen av röstmottagare. Vid utbildningen ska det utbildningsmaterial som tillhandahålls av den centrala valmyndigheten användas. Valnämnden får dock ersätta delar av materialet eller komplettera det om det behövs med hänsyn till lokala förhållanden.

14 b § För varje vallokal ska det utses minst fyra röstmottagare, varav en ordförande och en ersättare för ordföranden.

Vid röstmottagning ska minst tre av röstmottagarna vara närvarande. En av dessa ska vara ordföranden eller ordförandens ersättare.

15 §⁸ Vid röstning i vallokal ska väljaren ta en valsedel, lägga in valsedeln i ett valkuvert utan att vika den och försluta kuvertet.

Den väljare som vill lämna en särskild personröst ska markera det på valsedeln genom att fylla i det särskilda utrymmet för personröst som finns vid den kandidat som väljaren helst vill se vald.

Väljaren ska lämna valkuvert och det ytterkuvert som också är röstkort till röstmottagaren.

⁷ Senaste lydelse 2004:538.

⁸ Senaste lydelse 2018:1976.

15 a § Röstmottagaren ska

1. kontrollera att väljaren har gjort i ordning bara ett valkuvert, och att kuvertet inte är försett med någon obehörig märkning,
2. i väljarens närvaro lägga in valkuvertet i ytterkuvertet och klistra igen det,
3. ta hand om ytterkuvertet, och
4. anteckna väljarens namn på en särskild förteckning.

Den som saknar det ytterkuvert som också är röstkort får inte rösta. En väljare som inte är känd för röstmottagaren ska legitimera sig eller på annat sätt styrka sin identitet. Den som inte gör det får inte rösta.

17 §⁹ Vid röstning i vallokal gäller också 7 kap. 3 § samt 8 kap. 2 a–5 och 7 a §§ vallagen (2005:837).

Om röstningen avbryts ska mottagna ytterkuvert förvaras på ett betryggande sätt.

18 §¹⁰ Röstmottagaren ska skyndsamt sända de mottagna igenklistrade ytterkuverten till länsstyrelsen i det län där Sametinget har sitt säte tillsammans med förteckningen över de väljare som röstat i vallokalen. Försändelsen ska sändas som värdepost.**19 §¹¹** Vid brevröstning ska väljaren själv lägga in sin valsedel i ett valkuvert utan att vika den och försluta kuvertet. Den väljare som vill lämna en särskild personröst ska markera det på valsedeln genom att fylla i det särskilda utrymmet för personröst vid den kandidat som väljaren helst vill se vald.

Väljaren ska sedan i närvaro av två vittnen lägga valkuvertet i det ytterkuvert som också är röstkort och klistra igen det och på ytterkuvertet skriva en försäkran på heder och samvete att han eller hon har gjort på detta sätt.

Vittnena ska intyga skriftligen att väljaren egenhändigt har undertecknat försäkran och att de inte känner till något förhållande som strider mot de uppgifter väljaren lämnat på ytterkuvertet. Vittnenas adresser ska anges på ytterkuvertet. Vittnena ska ha fyllt 18 år.

19 a § Sedan brevröstningsförsändelsen har gjorts i ordning enligt 19 § ska väljaren lägga in försändelsen i omslagskuvertet och klistra igen det. Därefter ska försändelsen lämnas för postbefordran till länsstyrelsen i det län där Sametinget har sitt säte.**19 b §** En väljare som på grund av funktionsnedsättning eller liknande inte kan avge sin röst på det sätt som föreskrivs i 19 och 19 a §§ får anlita någon annan person som hjälper honom eller henne vid röstningen.**21 §¹²** Vid varje tillfälle då brevröstningsförsändelser kommer in till länsstyrelsen ska antalet antecknas i ett särskilt protokoll. I väntan på röst-räkningen och mandatfördelningen ska försändelserna förvaras på ett betryggande sätt.

⁹ Senaste lydelse 2005:843.

¹⁰ Senaste lydelse 2004:538.

¹¹ Senaste lydelse 2018:1976.

¹² Senaste lydelse 2004:538.

22 §¹³ Vid en offentlig förrättning, som ska påbörjas så snart det kan ske sedan en vecka har förflutit från valdagen, ska länsstyrelsen granska och räkna de avgivna rösterna. Länsstyrelsen ska föra protokoll över förrättningen.

Länsstyrelsen ska kungöra tid och plats för förrättningen genom publicering på myndighetens webbplats senast dagen före förrättningen.

22 a § När förrättningen börjar ska den tjänsteman från länsstyrelsen som leder rösträkningen visa de närvarande att valurnan är tom. Därefter ska granskningen och räkningen av avgivna röster börja.

Granskning av rösterna från vallokalerna

23 §¹⁴ Granskningen ska inledas med att de ytterkuvert som har kommit in från vallokalerna räknas. Antalet kuvert ska jämföras med antalet avgivna röster enligt förteckningarna från vallokalerna. Uppgifterna ska antecknas i protokollet.

Har någon väljare röstat mer än en gång i vallokal, ska väljarens röster förklaras ogiltiga och de öppnade ytterkuverten med väljarens röster läggs åt sidan.

24 §¹⁵ Sedan de röster som ska förklaras ogiltiga enligt 23 § andra stycket har lagts åt sidan och ogiltigförklaringen har antecknats i protokollet, ska det kontrolleras att övriga ytterkuvert är igenklustrade.

Om ett ytterkuvert är igenklustrat, ska det öppnas och valkuvertet granskas. Då ska det kontrolleras att valkuvertet uppfyller kraven på hur sådana kuvert ska vara utformade och att väljaren bara har gjort i ordning ett valkuvert samt att valkuvertet inte är försett med obehörig märkning.

25 §¹⁶ Om det framkommer någon brist vid den granskning som ska göras enligt 24 § ska rösten förklaras ogiltig och ytter- och valkuverten läggs åt sidan. När kuverten läggs åt sidan ska valkuvertet ligga i ytterkuvertet. Ogiltigförklaringen ska antecknas i protokollet.

De valkuvert som inte läggs åt sidan ska läggas i valurnan. Det ska också markeras i röstlängden att väljaren har röstat.

27 § Granskningen av brevröstningsförsändelserna ska inledas med att omslagskuverten räknas och att antalet kuvert antecknas i protokollet. Därefter ska det kontrolleras att omslagskuverten inte har blivit öppnade efter att de klustrats igen.

Om det inte framkommer någon brist vid den granskning som avses i första stycket ska de godkända försändelserna behandlas vidare enligt vad som föreskrivs i 28 §. I annat fall ska försändelserna läggas åt sidan. Antalet försändelser som har lagts åt sidan ska antecknas i protokollet.

¹³ Senaste lydelse 2005:843.

¹⁴ Senaste lydelse 2006:803.

¹⁵ Senaste lydelse 2000:1214.

¹⁶ Senaste lydelse 2000:1214.

30 §¹⁷ Om det framkommer någon brist vid den granskning som ska göras enligt 29 § ska rösten förklaras ogiltig och ytter- och valkuverten läggas åt sidan. När kuverten läggs åt sidan ska valkuvertet ligga i ytterkuvertet. Ogiltigförklaringen ska antecknas i protokollet.

De valkuvert som inte läggs åt sidan ska läggas i valurnan. Det ska också markeras i röstlängden att väljaren har röstat.

Rösträkning

30 a § När samtliga valkuvert som ska läggas i valurnan har lagts ner i den ska urnan tömmas och räkningen påbörjas. Räkningen ska gå till på följande sätt:

1. Valkuverten ska räknas. Antalet valkuvert ska jämföras med antalet markeringar i röstlängden.

2. Valkuverten ska öppnas och innehållet granskas. Vid granskningen ska

a) i tillämpliga delar 13 kap. 6 och 7 §§, 8 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena vallagen (2005:837) gälla,

b) ett namn som har skrivits till på en valsedel eller som inte har registrerats anses obefintligt, och

c) en valsedel som har en beteckning som inte har registrerats förklaras ogiltig.

3. De valsedlar som har godkänts ska sorteras och räknas efter beteckning och namnlista.

4. Personrösterna ska räknas.

Resultatet av rösträkningen ska antecknas i protokollet.

31 §¹⁸ När rösträkningen är klar ska försändelser, ytterkuvert och valkuvert som har lagts åt sidan samt ogiltiga valsedlar läggas in i särskilda omslag som förseglas och förvaras till dess valet har fått laga kraft.

Godkända valsedlar ska läggas in i särskilda omslag som förseglas och förvaras till utgången av den tid valet gäller.

Fördelning av mandat

32 §¹⁹ Vid mandatfördelningen mellan grupper, partier och liknande sammanslutningar ska mandaten fördelas proportionellt på grundval av valresultatet. Mandaten tilldelas, ett efter annat, den grupp, det parti eller den liknande sammanslutning som för varje gång uppvisar det största jämförelsetalet. Jämförelsetalet är, så länge en grupp, ett parti eller en liknande sammanslutning ännu inte tilldelats något mandat, röstetalet delat med 1,2. Därefter beräknas jämförelsetalet genom att röstetalet delas med det tal som är ett högre än det dubbla antalet mandat som redan har tilldelats gruppen, partiet eller den liknande sammanslutningen.

För varje mandat som en grupp, ett parti eller en liknande sammanslutning har fått ska en ledamot utses. När en ledamot utses ska reglerna i 14 kap. 9 och 10 §§ vallagen (2005:837) om val till riksdagen tillämpas. För att personligt röstetal ska fastställas för en kandidat måste kandidaten dessutom ha fått lägst 25 särskilda personröster.

Sedan länsstyrelsen fördelat mandaten i Sametinget ska resultatet av valet offentliggöras genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar.

¹⁷ Senaste lydelse 2000:1214.

¹⁸ Senaste lydelse 2000:1214.

¹⁹ Senaste lydelse 2006:803.

Länsstyrelsen ska så snart som möjligt redovisa resultatet av valet till Sametinget och regeringen samt utfärda bevis till valda ledamöter och ersättare.

32 a §²⁰ Om en ledamot har avgått före utgången av den tid för vilken ledamoten blivit vald, ska länsstyrelsen på anmälan av Sametingets ordförande inkalla en ny ordinarie ledamot enligt de bestämmelser i 14 kap. 21 § vallagen (2005:837) som avser ny ordinarie ledamot i regionfullmäktige.

Om en ersättare för ledamot har inträtt som ordinarie ledamot eller avgått som ersättare av annan orsak, ska länsstyrelsen på anmälan av Sametingets ordförande utse ytterligare ersättare enligt de bestämmelser i 14 kap. 22 § vallagen som avser ersättare för ledamot i regionfullmäktige.

Den förrättning som avses i första och andra styckena är avslutad när protokollet från förrättningen har lagts fram för granskning. Efter rösträkningen ska valsedlarna åter läggas i omslag på det sätt som föreskrivs i 31 §. Länsstyrelsen ska utfärda bevis till de ledamöter och ersättare som har utsetts genom förrättningen.

35 a § En anmälan enligt 9 § gäller även vid omval i det val som anmälan avser. En grupp, ett parti eller en liknande sammanslutning får dock ändra sin anmälan i fråga om kandidater inför omval.

En grupp, ett parti eller en liknande sammanslutning som inte har deltagit i ett val kan inte göra en särskild anmälan enligt 9 § för att delta i ett omval i det valet.

37 §²¹ För aktualisering, komplettering och kontroll av röstlängden får valnämnden och länsstyrelsen i det län där Sametinget har sitt säte hämta in uppgifter från Skatteverkets folkbokföringsregister.

Om det saknas uppgifter i folkbokföringen ska ytterligare efterforskningar göras i rimlig omfattning.

Den som har anmält sig till röstlängden och vars uppgifter inte kan verifieras genom åtgärd enligt första eller andra stycket ska inte tas upp i röstlängden.

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2024.

2. Vid tillämpningen av 3 kap. 9 a och 9 b §§ ska en grupp, ett parti eller en liknande sammanslutning som har mandat i Sametinget den 8 mars 2025 anses ha anmält och fått sin beteckning registrerad vid valet 2021.

På regeringens vägnar

PARISA LILJESTRAND

Maria Fjellman Lundqvist
(Kulturdepartementet)

²⁰ Senaste lydelse 2019:881.

²¹ Senaste lydelse 2004:538.